א מיי׳ פ"ג מהלכות ביאת המקדש הלכה ב: המיי פ"ז מהלכות בז ב מי" פ"ז מהלכות

תורה אור השלם

 מְזָּכֶר עֵד נְקַכֶּה תְּשַׁלֵּחוּ אֶל
מְזַכְר עַד נְקַכָּה תְשַׁלְחוּם וְלֹא טַמָאוּ אָת מֶחֲנֵיהֵם אֲשֶׁר אַנִי שכז בתוכם: שבן בְּחוּבָּה. במובו ה, ג 2. בְּל יְמֵי אֲשֶׁר הַנָּגַע בּוֹ יִטְמָא טְמֵא הוּא בְּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּרְנָה מוֹשְׁבוּ:

ויקרא יג, מו 3. וַאֲשֶׁר לא צְדָה וְהָאֱלֹהִים אָנָּה לְיָדוֹ וְשַׂמְתֵּי לְךְּ מָקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָה:

ב. 4. כִּי בְעִיר מִקְלֶטוֹ יֵשֵׁב עַד מות הַכֹּהָן הַגְּּדל וְאִחֲרִי מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדל יְשׁוּב הָרצַח אָל אֶרץ אֲחָזְתוֹ:

רמדכר לה, כח

מוסף רש"י

ולא יטמאו את מחניהם תן מחנה לזה ומחנה לזה. מדלח כתיב מחנה, משמע מחנה לכל חחד אחד והתם תרתי מחנות כתיבי, וישלחו מן המחנה, מחוץ למחנה משלחום. והאי מחוד למחנה ישנחו מן הממנה, ממון נממנה משלחום, והאי מחון למחנה דמלורע ליתן לו מחנה שלישית: שלא ישב טמא אחר עמו. כגון ובים ועמאי ממים, למדנו לשלוחו של מצורע שהוא חמור ישטונו של ממוע שמאט מחול מכולן (פחרים 10.) בחייך. כאן הבטיחו הקב"ה למשה שיזכה למלוה זו בחייו שהבדיל שלש ערים: מקום מקומך. שתהא מחנה לויה קולטת, ואף ערי מקלט יהיו ערי לויה: מפלך. פלך, מדינה: מאי קרא. דפלכו קולטו, כי מאי קרא. דפלכו קולטו, כי בעיר מקלטו ישב. קרא ימירא הוא דמני למכתב כי שם ישב (מבות יב:) שאין נידר ונידב אין קרב בבמה. פסח וחטאת ככמה לא

ליקומים

מכאן אמרו בן לוי שהרג גולה ובו'. יש לפרש מכאן אמרו שיש ובר. יש לפרש מכאן אמרו שיש מקלט גם (הלויים) [ללוי] ההורג דקא מצי אמר משה ושמתי לך, (ופי׳ בתרא דלעיל) וכיון דכן יערי המקלט הוא דירתם יצטרכו זער המקלט הוא דרותם יצטוכו לגלות מפלך לפלך. אבל רש״י ז״ל פי׳ במסכת זבחים דמכאן ייי. אמרו משום סיפא דפלכו קולטו נקט לה, דכיון דאמרינן דבמדבר היו גולין למחנה לויה בין . שראל ביו לוי ההורג והוא היר מקום של לויים, א״כ נאמר מכאן מאר דלכתחילה גולין מפלך לפלך מיהו אם גלה בן לוי לפלכו פעם (אחרת) [אחת] וחזר והרג שם פלכו קולטו משכונה לשכונה כי היכי דעבדינן בישראל. והיינו דאמרינן אמר רב . נחא בריה דרב איקא מאי קרא דעבדינן הכי אפילו בישראל שהיה בעיר מקלטו והרג שם ופש אחרה רשונו שהיה גולה נפש אורות בשתג שהיה גולה משכונה לשכונה, דכתים כי בעיר מקלטו ישם עיר שקלטתו כבר, והאי קרא ודאי לא מוכח דמיירי ללוי, ואע"ג דמתני׳ דידן בלוי לכור, האנ"ג דמתני דידן בדוי איירינן מייתי לה מטעמא דפרישי דאנן אמרי בן לוי פלכו קולטו כמו בישראל דעלמא, ולהכי מייתי ראיה לישראל דעלמא. כן נ"ל לפרש שיטה זו. וי"א דמאי דאמרי׳ דבן לוי פלכו וולמו רדיטרד אף רהרינה וגלוח

בשעת סילוק המסעות אין נפסלין אלא מוליכן עמו ובמקום חנייתן אוכלין לו במחנה כך פירש בקונטרם ונראה דאף שעת או הליכתם שרי כיון דאמרי׳ לעיל (דף מא.) אע״פ שנסע אהל מועד הוא ודוקא לקדשים קלים אע"פ שנסע אהל מועד הוא אבל קדשי קדשים דבעי מחילה כיון דנסתלקו מסעות אין מחנה שכינה

קיים ולחם הפנים ושחר קדשי קדשים נמצאו זבין וממאי מתים משתלחין חוץ מיפסלי ביולא כדמוכח במנחות בפ׳ למחנה אחת והתורה אמרה יולא ישמאו את שתי הלחם (דף זה.) ולעיל בפ' קדשי מחניהם מאתן מחנה לזה ומחנה לזה א"ל רבא קדשים (דף ס:) דאמר בשני מקומות אלא מאי מחנה ישראל לא הואי נמצאו 🗷 קדשים נאכלין ומוקי לה בקדשי זבין ומצורעין משתלחין בולמקום אחד והתורה קדשים ולחחר שיפרקו לוים חת המשכן אמרה בדד ישב שלא ישב ממא אחר עמו היינו כל זמן שלא נסע מכל וכל אלא לעולם כולהו תלתא הוו ומאי לא היו דעדיין המזבח וקלעי החלר במקומן וא"ת בריש שתי הלחם (מנחות דף נה.) אלא שתי מחנות לקלימה מכלל דבמדבר דפליגי בלחם הפנים אם נפסל הואי קלטה מחנה לויה אין יוהא תניא במסעות ומפרש דבמסודר כ"ע נושמתי לך גו מקום בחייך מקום מקומך אשר ינום שמה מלמד שמגלין במדבר להיכן לא פליגי דלא מיפסיל כי פליגי במסולק מאן דאמר אינו נפסל גולין למחנה לויה סמכאן אמרו בן לוי שהרג כדדרשינן דאע"פ שנסע אהל מועד גולה מפלך לפלך ואם גלה לפלכו יו פלכו הוא ואידך ההוא לדגלים הוא דאתא קולמו מאי קרא אמר רב אחא בריה דרב פי׳ להודיע איזה דגל יסע תחלה ייקא יכי בעיר מקלמו ישב עיר שקלמתו כבר: באו לגלגל: ת"ר® כל נידר ונידב והשתא אמאי לא משני דאתא לקדשים קלים ולקדשי קדשים קודם סילוק סקלעים י : והתורה אמרה בדר היה 🥫 קרב בבמה שאין נידר ונידב אין קרב ישב. שלא יהו טמאים אחרים יושבים בבמה סנחה ווזירות קריבין בבמה דברי עמו אע"ג דהך סוגיא לר"ש והך ר"מ וחכ"א לא קרבו יחיד אלא עולות דרשה לר׳ יהודה דלר״ש דריש ליה ושלמים בלבד "ר' יהודה אומר כל שהצבור והיחיד מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל מקרא אחרינא בפסחים בריש אלו דברים ודף סו.ן ניחא ליה להש"ם לאתויי דרשא הפשוטה והקלרה 0: פלבו קלמתו. כף דגושה בנחמיה מועד שבמדבר לבין אהל מועד שבגלגל (ג) כמו נסך נסכו: עיר שקלטתו אהל מועד שבמדבר לא היו במות מותרות אהל מועד שבגלגל היו הבמות מותרות ובמתו שבראש גגו לא היה מקריב עליה בבר. עיקר קרא ברולח שהרג בעיר מהלטו ותרוייהו תנינהו במכות פ"ב (דף יב:) הרג באותה העיר גולה משכונה אלא עולה ושלמים וחכ"א כל שהצבור לשכונה ולוי גולה מעיר לעיר ושמא מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין היינו לכתחלה דבן לוי גולה מעיר באהל מועד שבגלגל וכאן וכאן יי לא קרבו לעיר אבל דיעבד הא אמרי׳ דאם גולה לתוך פלכו פלכו קלטו ומפלך יחיד ₪ אלא עולה ושלמים בלבד יחר׳ שמעון לפלך היינו מעיר לעיר ואם גולה אומר אף צבור לא הקריבו אלא פסחים לתוך פלכו כגון משכונה לשכונה וכן

משמע פי׳ הקונטרס אי נמי גם לכתחלה אין זקוק לנאת מן העיר והא דגולה לעיר אחרת כדי להלך כולה ובתחומה דאי בעירו משכונה לשכונה אם חזר לשכונתו כילא לש חוץ לתחום: בל הנידר ונידב קרב בבמה. אפי' מנחות ונזירות קרב בבמה קטנה כדמפרש ושאין נידר ונידב אין קרב בבמה קטנה דאילו לבור אין מקריבין בקטנה וחובות דיחיד אפי׳ בגדולה לא קרבי בשעת היתר הבמות לר' מאיר כדמוכח מלתא דר' יהודה כדפי' בקונטרם דמדקאמר ר' יהודה כל שהלבור ויחיד מקריבין כו' מכלל דשמעינהו לר' מאיר ורבגן שיש חילוק וזהו חלוקו שאין יחיד מקריב חובות בגלגל אפי׳ בבמה גדולה דר׳ מאיר ורבנן דרשי לא תעשו בגלגל ככל אשר אנחנו עושים פה היום חובות ואפי׳ בבמה גדולה אלא איש הישר בעיניו יעשה ישרות דהיינו נדבות ר' יהודה סבר דכי כתיב הישר אבעיניו קאי דהיא במת יחיד: רבי שמעון אומר אף צבור לא הקריבו בו'. פי׳ בקונטרס ר״ש פליג אכולהו דכולהו סבירא להו דאין חילוק ללבור בין מדבר לגלגל בבמה גדולה ור"ש אומר אף לבור עלמן לא הקריבו בגדולה יותר מיחיד בקטנה אלא פסחים כו׳ לבו

במת לבור ובמת יחיד לא קרבו בהן ליחיד אלא עולות ושלמים. ולקמן [דף קית.] פריך היינו תנא קמא דהא חכמים דלעיל נמי הכי אמרי: ר׳ שמעון פליג אכולהו דכולהו סבירא להו דאין חילוק ללבור בין מדבר לגלגל בבמה גדולה ורבי שמעון אומר אף לבור עלמם לא הקריבו בגדולה יותר מיחיד בקטנה בח: אלא פסחים כו׳. אבל לא בשו פר העלם דבר ושעירי עבודת כוכבים לא קרבו להם בגלגל:

נמלאו זבין וטמאי מסים משחלחין חוך למחנה. שכינה לבדה דהא שניהם מותרין במחנה ישראל כדאמרי׳ בפסחים בפ׳ אלו דברים (דף סו.): מהניהם. שני מחנות משמע אחת יו לכל זב ואחת לכל טמא נפש אלא ודאי הואי מחנה לויה ומשתלחין טמאי מתים ממחנה שכינה

ומותרין במחנה לויה וזבין ובעלי קריין משתלחין חוץ למחנה לויה: אלא מאי מחנה ישראל לא הואי. ומשיצה חוץ למחנה לויה שוב חין שם או קבע מחנה והרי הוא כשדה בעלמא ומותרין מלורעין לישב שם הצריכיו להשתלח ממחנה ישראל וישבו עכשיו עם הובין: א"ר נמלאו ובין ומצורעים. חוץ למחנה לויה בלבד: אלא כולהו הוו. ודקתני לא היו אלא שתי מחנות לענין קליטה הוא דנסתלקה תורת מחנה לויה מלחלוט את ההורגים שוגג: ושמתי לד מקום יבו בחייך. רמו לו הקב"ה למשה במתן תורה שיזכה למלוה זו כדכתיב (דברים ד) או יבדיל משה שלש ערים בסוף ארבעים שנה יו: לד מקום. המקום שלך דהיינו מחנה לויה אף הוא נקלט יוו: מכאן אמרו בן לוי. שהיה מון דר בערי מקלט שכל ארבעים ושמנה עיירות של לוים ערי מהלט היו כדאמרי' במס' מכות (דף יד.) ואם הרג בשוגג גולה לאחד מערי חביריו דדריש ביה נמי הכי ושמתי לך מקום אף הלוים גולים: ואם גלה בפלכו. עלמו כגוז משכונה לשכונה: פלכו הולטו. דומים דמדבר שהיה שו מחנה לויה קולטת: כל הנידר והנידב קרב בבמה. קטנה דאילו בבמה גדולה ע"כ קרבו חובת לבור דכתיב ש ויעשו את הפסח בגלגל אלא בקטנה ואמר יו דקרבי נדרים ונדבות ולא חובות ובתורת כהנים תני לה יחו בהדים לר' מאיר: מנחות ונזירות. נידר ונידב הוא וקרבי: כל שאין נידר ונידב אין קרב בבמה. קטנה כדיליף טעמיה לקמיה [ע"ב] שאין יחיד מקריב חובה בשעת היתר הבמות ואפילו

בגדולה ולבור בקטנה לא מקרבי כו' יש אישתכח דאין חובות קריבין בקטנה. ואי קשיא לר' מאיר א"כ יחיד לא עשה פסחו בגלגל וקרא כתיב בו ויעשו את הפסח (במדבר ט) פסח קרבן לבור קרי ליה דאתי בכנופיא במס' יומא (דף נא.) והכי נמי בדר"ש קתני אף למת בכנוכים במט יוננו מף נו) יוטב כנו כדי ש קנה. לקמן כבו לבור לא הקריבו אלא פסחיהם כאו אלמא קרבן לבור קרי ליה. לקמן כבו יליף טעמא דכולהו: לא קרבי כו כו'. לאפוקי מנחות ונזירות דלא קרבי בבמה קטנה: כל שהלבור והיחיד מקריבין באהל מועד שבמדבר. דהיינו כל הקרבנות כולן נדרים ונדבות וחובות (שקבוע להם זמן) מקריבין באהל מועד שבגלגל דהיא במה גדולה. והשתח פליג אדר"מ ואדרבנן דמדקתני כל שהלבור כו' לאשמועינן דחין חילוק באהל כרו מועד שבמדבר לאהל מועד שבגלגל מכלל דשמעינהו לר"מ ורבנן דאמרי יש חילוק ומה כהו חילוקו שאין יחיד מקריב בו חובות וטעמייהו בו נמי שמעינן לקמן [ע"ב] דאפי' בבמה גדולה לא קרבי ליחיד אלא נדרים ונדבות ולר' מאיר מנחות ונזירות בכלל 🖘 (מ): במות מותרות. במות יחיד: ובמתו שבראש הגג. היא במת יחיד: אלא עולה ושלמים. ולא מנחות ונזירות: וכאן וכאן.

 קפקחיס סון, וש טס ת"כ תזריע פר"ב הי"ג, ספרי נשא א,
מכות יכ: ע"ט, ד) ע' ספרי מסעי קס, ד) מגילה ט: תמורה יד ת"כ אחרי פ"ט הל' ה-ו, ספרי ראה סה, ירוש׳ מגילה ספר או האו האו, יודש מגילה פ"א סהי"א, () [תמולה יד:] ת"כ שם ה"ו, () ירושי מגילה פ"א הי"א ועיי שם הי"ב ופסחה פ"ד ה"די, (ז) [מגילה ט:ן ירוש׳ מגילה שם, ט) ראה יהושע הי, י) ווע׳ מה שתרלו שבת קכח. ד"ה ונתן וע' מ"ש על . ללון

הגהות הב"ח

(h) (רש"י ד"ה וכל שהלצור וכו בכלל מותרות במות יחיד כל"ל והד"ל):

שינויי נוסחאות

:מ"ש*) מ"ל א"כ נמצאו (*ש"מ) אן כיל אייכ נמצאו (ישיט). ב] משתלחין חוץ למחנה אחת והתורה אמרה בדד ישב לבדו ישב שלא יהו טמאים אחרים יושבים עמו. אלא כולהו הוו ומחנה לויה לא הוה קלטה ומתנה לויה לא הוה קלטה ומאיל א היורכר ("שיס"): גן לך בחייך, לך מקים במקונקן [מ"ל המקום שלך (גי"ו)], אשר ינוס שמה מלמד שהיו ישראל גולין במדבר להיכן ("ש"ס): דן ל"ל בתרך פלכו ("ש"ס). וכיש"י ומ"ש בפלכו: "מ"ס, וכיש"י ומ"ש בפלכו: "מ"ס, מנות היה נמתק ("ש"ס): ו] ל"ל מנחות ונזירות קריבין בכמה. ונס"א אינו אלא רש"י בבנה. וכם ל נק"ל (ש"ח). [ועי" מניאו מח"כ וק"ל (ש"ח). [ועי" אות יח]. וכן ליתא בכי"מ ובפרי"ד וב"ש. אבל בכי"ל ישנו. ובתוד"ה רש"א בע"ב משמע שלח גרס כן בנתי: זן ל"ל ליחיד (ש"ח). ל"ל בכמת יחיד (ב"ש): ה] נמוספתח פי"ג הגי' וכאן וכאן אין היחיד מקריב עליה אלא כנ' (הגר"ב): שן 5"ל ליחיד (*ש״מופרי״ד): י] אחת זב ואחת טמא נפש כל"ל (ש"מ): יא] 5"ל אין שם עוד מחנה. ומינת קבע נמחק (ש"ח): יב] מינת מקום נמחק (ש"ח): יג] מינת מקום נמחק (ש"ח): יג] ככ""פ נוסף ובשילה דקאמר משילו ואילך שהפריש יהושע . ערי מהלט: ידן בכתה"י מהלט. ערי מקרט. ידן נכתסייי מקרט. וכנ"ש הגיה קולט: מו] אע"פ שהיה כל"ל (צ"ק): מו] שהיתה (*ש"ח): יו] קאמר דקרבו כל"ל (צ"ק): יה] תיכת לה ליתל ככתה"י. ול"ה מנחות הד"ח עם דבור זה. וכד' פפד"מ חלקו הדבורים כלפנינו (דקים וב״בחים) ור' לעיל אות ו. ועי' בח״נ: יש' ל"ל כלל. ותיבת כר' נמחק בני (מ"ש"): כ] כתיב ויחנו בני ישראל בגלגל ויעשו את הפסח ישראל בגלגל ויעשו את הפסח (יהופע ה). כל"ל (הגרייב): $2m^2$ פסחים ($2m^2$) כב] ולקמי ($2m^2$) בגן ($2m^2$) קרבו. וכן נסמון ($2m^2$) ברן אהל מועד כל"ל ($2m^2$) כה] ל"ל וזהו (צ"ק): כו] ל"ל ומטעמייהו (רחה"י וד"ם: כון ככ"ש נוסף נדרים ונדבות וקרבי בבמה קטנה: בח] בקטנה אלא הד"ל (כי"ב וג׳, ח״ו): כמן מיכת לא נמחק תי, חים: כבון מיכת לא לתחק (שמכ"י חים: לן ל"ל אוכלן (באה"מ: לאן ל"ל בשעת (ב"ש) לבן ל"ל הוי כיצא (באה"מ): לג] מיכת כוי נמחק (באה"מ):

בישראל בגלות שניה. וגם הוא נכון, ומיהו לתרווייהו פירושו מאי דקאמר מאי קרא דישראל מייתי ראיה לבן לוי כדפרישית (מענ״ל) מכוס יב:):